

Pyhäjärvi

Pyhäjärveläiset juhlivat Äetsässä

Äetsän Karjalaiset ei ole toimivalta jäsenmäärältään suuren suuri seura. Kun kaikki tehokeino otetaan järjestelyihin mukaan saadaan syntymään varsin onnistuneet juhlat. Sen saivat tämänvuotisten kihujuhlien runsas juhlayleisö nähdä ja nauttia Äetsässä 17.–18. päivinä heinäkuuta. Monet entiset kiikkalaiset ja keikyäläiset olivat myöskin saaneet kutsun tulla nykyisin yhdistetyssä Äetsän kunnassa pidettyjen juhlien ohjelmansuorittajaksi tai mitä erilaisempiin talkootehtäviin. Myöskin Äetsän karjalaisiin viime vuosien aikana liittyneet kiikkalaiset olivat saaneet kunniatehtäväkseen iltamien järjestämisen. Useissa ohjelmissa nähtiin lisäksi naapurikuntien Lavian ja Suodenniemen väkeä.

Äetsän kunta ja Kiikan seurakunta olivat hienosti mukana juhlaohjelmassa. Niin kirkkoherra **Jouni Pihlajamaa** kuin kunnanjohtaja **Eero Mäki-Tanila** ovat molemmat jo olleet tehtävissään edellisissäkin juhlaohjelmissa. Useat paikkakunnan liikelaitokset olivat tukemassa juhlaa kannatusilmoitusten ja erilaisten lahjoitusten muodossa.

Äetsän Karjalaisen puheenjohtaja **Erkki Pärssinen** ja sihteeri **Marja Koukku** olivat koonneet yli 60 henkilön käsittävän talkoolaisten joukon erilaisiin tehtäviin juhlien kaikinpuoleksi onnistumiseksi. Suuren väkijoukon muonituksesta vastasi Juhlapalvelu Liekoranta Vammalasta ja kahvitarjoilu hotelli Pirjo Järvinen joukkoinen Nokialta.

Yksi tärkeä tekijä juhlien onnistumiseksi on hyvä sää. Harvinaista kyllä – tämän kesän ilmoiksi- viikonvaihteeksi sattui mitä aurinkoisin ilma.

Muistojen iltat

Jo hyvissä ajoin ennen kello 17.00 Muistojen illan alkamista juhlaohjelmaa alkoi ilmestyä eri suunnilta Kiikan kirkonkylän koululle. Kun sitten juhlat aloitettiin juontajan **Marita Kemppin** alkuuulutusilla todettiin salin olevan lähes täynnä juhlaohjelmaa. Alkuvirren jälkeen monessa mukana toimiva **Marja Koukku** toivotteli juhlaohjelmaa tervetulleeksi. Kiikan kirkkoherra **Jouni Peltomaa** toi juhlaohjelmalla seurakunnan tervehdyksen muistellen useita selviytymistarinoita tapaamiensa ihmisten osalta. Äetsän musiikkikoulun viuluryhmä esiintyi ja Saksan Wittenbergistä juhliin saapunut teologian tohtori **Juhani Forsberg** kertoi nykyisistä työtehtävistään. Samalla **Juhani** muisteli

Päiväjuhlan yleisöä. Edessä vas. Antero Pärssinen, Raija Holma, Juhani Huppunen, Juhani ja Silja Forsberg, Mirja Tenkanen ja Salmi Rintala. Valokuva Kullervo Huppunen.

oman perheensä evakkoitaivalta ja oman nyt jo edenneen äitinsä elämänohjeita. Lavian Karjalaisista **Johanna** ja **Mari Pitkänen** esittivät useita laulunumeroita. Tilaisuudessa laulettu virret säesti **Leena Toivonen**.

Natsaijuu ja muuta mukavaa iltamissa

Nuorisotalolla pidetyistä iltamista vastasi pääosin Kiikkosten ohjelmaryhmä. Pukinsarven tröötytyksellä **Matti** ja **Tapani Huhdanmäki** sai vilkkaan puheensorinan salissa hetkeksi hiljennämään. Juontajien **Liisa Jokelan** ja **Tuija Kaasalainen** kutsuessa tervehdyspuheen pitäjän **Matti Ahvosen** lavalla voitiin todeta, ettei tilaisuus ollut tarkoitettu tosikoille. Kova kunnallismies **Matti** sai ohjeita "muista sit ettei puhu pitkään". Hyvin **Matti Ahvonen** hoiti hommansa. Yhteisesti esitetyn "Matalan torpan balladin" jälkeen saateltiin juontajien toimesta lavalle entinen

Erkki Pärssinen.

Marja Koukku.

Marita Kemppi.

kiikkalainen **Marja-Liisa Jusela** os. Pärssinen ja nyt kuultiin lausuntaa oikein Kalevalan mitalla. Murteiden erilaisuuksia pohdittiin karjalais-satakuntalaisten kesken. Taitavasti **Eino Luukkanen** ja **Tuija Kaasalainen** yrittivät selvitellä mm. "seksin" saloja **Maire** ja **Timo Yliselle**. Yhteislaulun jälkeen **Ramman Sunon** minäti **Tiina Kaarina** ja

Liisa Kaarina pääsivät esittämään laulun muodossa mitä erilaisempia tunnelmakuvia. Iltamat jatkuivat **Aimo Latvan** & **Topi Jokelan** yhteyteen tahdittamalla tansseilla.

Kirkkojuhla Kiikan kirkossa

Lyyhen yön vaihduttua sunnuntaiaamuun todettiin kau-

niin juhlasään jatkuvan. Monet juhlaohjelmaa saapuvait jo hyvissä ajoin kirkonmääräluumessia vaihtamaan. Juhlamessin alussa kirkkoherra **Jouni Pihlajamaa** esitteli kaulan kirkon runsaine maalauksineen ja toivotteli vieraita tervetulleeksi messuun. **Juhani Forsberg** saarnasi. Liturgian toimitti **Jouni Pihlajamaa**. Kanttorina toimi seurakunnan kanttori **Pirjo-Riitta Linjama-Puukki** ja tekstit luki **Liisa Jokela**. Ehtoollisen jaossu avustivat rovasti **Silja Forsberg** ja pastori **Mirja Tenkanen**. Runsain joukoin juhlaohjelmaa kävi ehtoollispöytä.

Välttämättä messun päättyä kehittämispäällikkö **Jukka Pusa** piti puheen sankarivainajille ja Karjalaan jääneille vainajille ja juhlaohjelmalla lippukuleissa juhlaohjelmaa siirtyi muistomerkkien äärelle, jossa **Rauno Lehtorannan** johtama Kiikan torvisoittokunnan säestämä nävisattiin virsi 577 ja laskettiin kukkalaitteet.

Päiväjuhla koululla

Jo edellisen päivän avausjuh-

lasta tuttuun kouluun kokoonnuttiin ruokailemaan ja päiväjuhla alkoi kello 14.00. Koulun juhlasali täyttyi kihuväestä. Soittokunnan säestyksellä laulettu Karjalaisen laulu viimeistään nosti juhlaohjelmalla huippuunsa. Monien aikaisempien juhlien järjestelyissä mukana ollut seuran puheenjohtaja **Erkki Pärssinen** toivotteli juhlaohjelmalla tervetulleeksi. Samalla hän muisteli karjalaisen muuttota **Kiikkaan** ja Äetsään, jota muuttoa hän nuoruutensa oli myöskin itse toteuttamassa. Suuren perheen mukana uusi koti löytyi täältä ja naapureiksi tuli tuttuja perheitä **Alakylästä** ja **Kahvenistasta**.

Musiikkiesitysten jälkeen Äetsän kunnan tervehdyksen esitti kunnanjohtaja **Eero Mäki-Tanila**. Esityksessään hän esitteli voimakkaasti teollisuuden Äetsän kunnan viime vuosien tapahtumia todenmyöskin voimallisen käsityöammattikunnan toimintoin. Vaikka monet yritykset ovatkin joutuneet Kiina ja Viro-ilmion myötä sirtämään osan tuotannostaan ulkomaille on Äetsäisillä tulevaisuudessaakin hyvät mahdollisuudet selviytyä yhteiskunnan asettamista haasteista. Äetsän kunta on mukana monien naapurikuntien kanssa eriaikaisissa yhteistoimintayrityksissä. Karjalaiset ovat omalta osaltaan olleet merkittävästi mukana erilaisten alojen luotamustehtävissä.

Juhlapuheen piti kiikkalais-syntynen professori **Reino Kero** Turusta muistellen samalla sirtävien tuloa Keroonmälle. (Lyhenelmä puheesta on lehtemme sisäisyydellä). **Helena Haavisto** yksinlaulun ja lauluohjelman **Kantelo-**ron mahtavien esitysten jälkeen jaettiin vielä säätöön teydessä toimivista rahastoista apurahoja. Ennen päätöskokousta juhlaohjelmassa pidettävälle juhille 16.–17.7. esitettiin Ikaalisten Karjalaisen puheenjohtaja **Pentti Inkien** ja juhlatuomion puheenjohtaja **Lea Jokinen**. Näissä juhliissa on ollut mukava olla totesi **Antero Pärssinen**. Mieliamme ovat herkästään 60-vuoden takaiset toiseen evakokotipaaleeseen liittyvät muistot, joita olemme toistamiseen kanssa voineet näällin juhliilla muistella. Ohjelmansuorittajat ja juhlien talkooväki ansaitsevat suuret kiitokset. Myöskin yleisö mukanaolullaan on tehnyt näistään juhliissa ikimuoistoisin. Ikaalissa tavataan. Tilaisuus päättyi soittokunnan ja yleisön yhteisesti esittämään Maamme lauluun.

Juhlaohjelmasta
REINO AIKIA

Muistojen illassa esiintyivät **Ari** ja **Kaija Pitkäs**en tyttäret **oikealta Johanna** ja **Mari Pitkänen** ja säestäjä **Joonas Tuominen**.

Helena Haavisto. Valokuva **Markku Pärssinen**.

26.7.2004

60-vuoden takaiset muistot

Kesän 1944 tapahtumat ovat nousseet näyttävästi esille eri tiedotusvälineissä. Neuvostoliiton suurhyökkäys Suomeen 9. 6. oli rajuudessaan ja massiivisuudessaan niin mahtava, ettei sellaista ole koskaan pohjoismaissa koettu. Stalinin joukoilla oli selvä päämäärä, Suomen tulee antautua, ehoita.

Suomalaisten raivokas puolustustaistelu monella rintamaloikolla koetelti joukkoja ihmisen sietokyvyn ääriarjoille. Venäläisten ilmaherruus tuhannen koneen avulla kylvi tuhoa Kannaksella siviili-kohteisiinkin ja evakkojuumiin. Simolan risteysasemalla kuoli liki 200 henkilöä ja Elisenvaarassa 134, haavoittuneista puhumattakaan.

Tähän vaikeaan tilanteeseen Mannerheim pyysi apua Saksalta ja jo viikon kuluttua hyökkäyksestä, tuli Suomeen Kuhlmeyn lento-osasto, 70 kolutta Stuka-syöksypommittajineen, radisteja, mekaanikkoja, yhteensä 230 henkilöä. Heidän käytössään oli Immolan lentokenttä. Tällä Suomeen tulleella hätä-avulla oli ratkaiseva merkitys suurhyökkäyksen torjunnassa. Kuitenkin saksalaisten osuutta itsenäisyysmeidän säilymisessä on vallinnut hyvin syvä ja pitkä hiljaisuus.

Viiden viikon ajan lento-osasto Kuhlmeyn ampui alas 150 neuvostokonetta, tuhosi satoja neuvostopanssareita ja kokonaisia panssarikolonnia ruuhkauttaen ne kilometrien pituisiksi romuröykkiöiksi. Yksinpä Tali-Ihantalassa he pudottivat yli 60 prosenttia puna-armeijan aseisiin pudotetuista pommeista.

Suomen tykistö, joka paahotti yötä päivää, sai saksalaisten tuesta henkistä lisävoimaa. Nähdessään Stukat ilmassa, miehet nousivat poteroistaan, heiluttivat lakkejaan lentäjille "antaa palaa pojat". Tali-Ihantala kesti ja läpimurtoa ei tullut. Taistelut jatkuivat vielä kiivaina Vuosalmella ja Viipurin ympäristössä, jossa apuna oli virolaisrykmentti JR 200 ja saksalaisten Stukat.

Saksalaisten toiminnan lähellä todistaneilla suomalaisveteraaneilla on kaikki nämä vuodet ollut selkeä käsitys siitä, että jos Kuhlmeyn lento-osasto ei olisi tullut avuksi, olisivat neuvostojoukot tulleet läpi. "Haluaisinpa tavata asiantuntijan, joka sanoo, että ilman heitä olisi pärjätty. En usko ollenkaan", sanoo tutuntataisteluihin osallistunut suomalainen lentäjä-ässä Hemmo Leino. "Oliisihan ne läpi tulleet, että kolisee ilman Kuhlmeytä" muistelee saksalaisten operaatioita tiiviisti seurannut yhteyshenkilö Jussi Laakso.

Näitä 60-vuoden takaisia muistoja kuunnellessa, nousee eittämättä mieleen, jos vastaavanlaisen hyökkäyksen kohteeksi joskus joutuisimme, toivoitavasti vähäinen kansamme saa apua toisilta valtioilta. Tetsenäjan kaltaista kohtaloa ei kukaan varmasti toivo.

Tali-Ihantalan muistojuhla tämän kuun alussa oli vaikuttava itsenäisyysjuhla. Paikka oli oikea, ilman kristallikruunuja ja hienopukuksia daameja. Ympäri Suomea kokoontuneet 600 veteraania ja heidän ympärillään tuhatpäinen yleisö antoi tämän päivän venäläisillekin selkeän kuvan, miten arvostamme veteraanejamme ja heidän taisteluaan itsenäisyysmeidän säilymisessä. Juhlassa oli mukana nuori venäläinen toimittajastäväni. Hän totesi, "vaikka minulla ei ollut osaa eikä arpaa vuosikymmenien takaisiin tapahtumiin, niin jostain syystä pala nousi kirkkoon ja pisto sydämeen sitä joukkoa katsellessa".

Juhlassa veteraanit lauloivat Veteraanien iltahuuto-laulun. Laulu, joka joka kerta esitettyä saa kyyneleet silmiin. Tali-Ihantalasta jäi soimaan,

*"Hoivatkaa, kohta poissa on veljet.
Muistakaa, heille kallis ol maa.*

*Kertokaa lasten lapsille laulun,
himmetä ei muistot koskaan saa"*

Tali-Ihantalan muistopäivänä suomalaisten lento-ässä veteraanit kävivät laskemassa sinivalkoisen kukkalaitteen Neuvostoliiton suurhyökkäyksen torjunnassa kaatuneiden saksalaisten piilottien muistomerkille Immolassa.

SALME RINTALA

Henttosen sukuseuran kokous Turussa 3.–4. 7. 2004

Henttosen suku on lähtöisin Karjalan kannakselta. Suvun alkukotina pidetään Antrean Henttolaa, jossa sukuun kuuluva asui jo 1500-luvun loppupuolella. Täältä suku levisi Jääseen ja Kirvuun. VPL Pyhäjärvellä ja Sakkolassa Henttosia asui 1600-luvun lopussa. Viipurissa ja Viipurin mlk:ssa Henttosia asui 1700-luvun lopussa. Myöhemmin suvun jäseniä on asunut Rautjärvellä ja Ruokolahdella. Sodan jälkeen Henttosevat ovat hajaantuneet ympäri Suomen ja myös ulkomaille. Tällä hetkellä Henttosen nimen omaavia henkilöitä on noin 900 sekä aluperäittäin Henttosia lähes saman verran.

Sukuseuran idea esitettiin v. 1984. Seuraavana vuonna pidettiin ensimmäinen sukukokous Oulussa. Vuodesta 1986 lähtien sukukokouksia on pidetty joka toinen vuosi.

Tämänkertainen sukukokous pidettiin Turussa Linnasmäen kongressikeskuksessa 3.–4. 7. 2004. Kokouksen järjestelyistä vastasi ansiokkaasti Mirja Kärkäs-Lainio. Kokoukseen osallistui yli 60 suvun jäsentä. Kokous aloitettiin yhteisellä lou-

naalla. Lounaan jälkeen suktutkija Jarmo Paikkala esittelmöi. Esitelmässään Jarmo Paikkala selosti, miten eri tavoilla sukukirjoja on tehty. On ammatti-ihmisten laatimia sukukirjoja, on harrastelijoiden tekemiä kirjoja. Suurin osa kirjoista on kuitenkin syntynyt yhteistyössä suvun jäsenten ja ammatti-ihmisten kesken. Lisäksi Jarmo Paikkala selvitte sukukirjasta aiheuttuvia erilaisia kustannuksia.

Sukuseuran kokouksessa johti puhetta kunniapuheenjohtaja Ilmari Henttonen. Sihteerinä toimi Mirja Kärkäs-Lainio. Sukuseuran hallitukseen valittiin varsinaisiksi jäseniksi Antrean eri sukuaaroista Antti Henttonen ja Jussi Henttonen, Jääseen sukuaaroista Veijo Henttonen, Mirja Kärkäs-Lainio, Rauni Henttonen, Sanna Henttonen ja Maila Sipponen, Kirvun edustajiksi Helena Ryyänen, Ruokolahden edustajaksi Heljä Kiiras ja Vpl Pyhäjärven edustajaksi Teuvo M. Henttonen. Jokaiselle varsinaiselle jäsenelle valittiin lisäksi varajäsen. Kokous valitsi myös sukukirjatoimikunnan, johon valittiin edustajat Antreasta (Antti Henttonen), Jääselästä

(Rauni Henttonen ja Ilmari Henttonen), Kirvusta (Helena Ryyänen), Ruokolahdelta (Heljä Kiiras) ja Vpl Pyhäjärveltä (Teuvo M. Henttonen).

Sukukokous asetti tavoitteeksi sukukirjan valmistamisen loka-marraskuuhun 2006 mennessä. Sääntömuutoksen myötä sukuseuran uudeksi puheenjohtajaksi valittiin Teuvo M. Henttonen. Lisäksi sukukokous päätti jäsenmaksun suuruudesta vuosille 2005–2006. Muut virkavalinnat jäivät uuden hallituksen tehtäväksi.

Kokouksen jälkeen suvun jäsenet lähtivät risteilylle Turun saariston. Sää suosi osanottajia, aurinko paistoi eikä tuulikaan haitannut.

Sunnuntaina 4. 7. 2004 innokkaimmat suvun jäsenet osallistuivat kiertoeleluun eri puolilla Turku. Mirja Kärkäs-Lainio toimi innostavana oppaana. Kaksituntinen kiertoelelu kului kuin siivellä. Haikena erottiin. Parin vuoden päästä kuitenkin taas kokoonnuuta. Kokoonnuutispaiikkana on silloin Tampere.

TEUVO M. HENTTONEN

Hinkkasat Pyhäjärvellä

Hinkkasen sukuseura teki 12.–13. 6. 2004 kotiseutumatkan Karjalaa. Matkalle osallistui 34 henkilöä edustaan Hinkkasten eri sukuaaroja.

Matkaoppaanamme toimi Vilma Vento, joka perehdytti osanottajat Karjalan kannaksen nähtävyyksiin palauttaen samalla mielimme 60 vuoden takaiset kohtalokkaat tapahtumat.

Lauantaina 12. kesäkuuta ylitimme valtakunnan rajan Svetogorskissa ja tutustuimme kaupunkiin. Täältä matka jatkui Ihantalaa 1944 taistelun muistomerkille, jonka äärellä vietimme kahvihetken Vilman kertoesa kuuluisista retkintataisteluista. Matka jatkui edelleen Viipuriin ja siellä suoraan pellava-kauppaan oppaamme kehotuksesta "lompsaa vuotelettamaan." Lounaan jälkeen pysähdimme kauppatorilla ja kävisimme kauppaohjelmassa ostoksilla.

Seuraava kohde oli Rautu, jonne eräs Parikkalan Hinkkasten sukuaaran jäsen oli muuttanut jo 1800-luvun loppupuolella kauppiaksi ja majatalon pitäjäksi. Tämän sukuaaran jäsenet - Paalasten sisarusket - saatesivat, että kirkon paikalle oli rakennettu uusi rakennus. Entiset kirkon portaat ja osa kiviäidasta oli vielä jäljellä muistuttamassa kirkon historiasta.

Sattuma tuli mukaan. Rautu-sääntö puheenjohtaja oli paikalla ja hänen opastuksellaan kävimme myös hautausmaalla, joka oli kirkolta noin 400 metrin päässä. Emme muutoin olisi edes osanneetkaan paikalle. Vanhojen hautojen päälle oli rakennettu autotalleja, vain osa hautakommuista oli näkyvissä. Rautalaiset olivat pystyttäneet v

1993 muistomerkkin menneitten sukupolvien muistolle. Muistomerkki ympäristö oli luonnontilassa, mutta kuitenkin vielä kunnostettavissa.

Matka jatkui Kiviniemeen, yöpymispaikkaamme Loseovon. Hotelli sijaitti Vuoksen varrella lähellä Kiviniemen koskea. Päivällisen jälkeen tutustuimme Eija Rikaman johdolla "viuhkan salakieleen." Raija Niskanen puolestaan luonnehti, millaista on olla keski-ikäinen. Useat nöykytelivät, että näin se on. Oli lauantai ja saunailta – tosin ilman saunaa. Tämän puutteen korjasi Sirkku Hinkkanen-Tyrmö loruilla: miten pölä saunoo. Tähän rytmikkäiseen loruun riitti osanottajia ja kaikilla oli hauskaa. Ilta kului raittoisasti grillauksen ja seurustelun merkeissä.

Sunnuntaina oli suuntana Pyhäjärven kirkkoma, josta avautui kaunis retkeläinen ihastelema näköala järvelle. Tutustuimme kirkon paikalla oleviin muistomerkkeihin, kävimme sankarihaudoilla ja luonnollisesti otimme valokuvia lahjoitusmuistomerkkien muistomerkkilä kuten niin monet retkikunnat aiemmin. Kirkkoaholla oli tuolloin vilskettä. Samana sunnuntaina Kukkojen sukuseura vietti 40-vuotisjuhlansa kirkkomäellä. Vierailimme pikaisesti myös Musakan Lomaranskan. Sinne teki monen osanottajan mieli. Toivomus toteutuu seuraavalla matkalla.

Seuraavaksi oli suuntana Lahnavalkaman kylä, missä sukuseuramme nykyinen puheenjohtaja Kauko Hinkkanen on syntynyt. Kauko esitteli retkeläisille eteen avautuvaa pelt-

Sukuseuran puheenjohtaja Kauko Hinkkanen.

maisemaa, Keljanlahtea ja taustalla näkyviä muita kyliä. Avarat kylä- ja järvimaisemat tekivät osanottajien mielipainuvan vaikutuksen.

Lahnavalkamasta jatkoimme matkaa Salitsanraantaan – pysähdimme koululla – tavoitteena löytää Hannu Pokkisen esivanhempien kotipaikka. Löytyihän se Siikaajan varrelta. Rakennuksia ei tosin enää ollut jäljellä. Hänen vanhempensa kotipaikalta avautui kaunis näköala perunapellon yli rauhaisalle Pyhäjärvelle.

Kotimatka saattoi alkua. Kuusaalla syödyn mukaaan karjalanaipain jälkeen pistäydymme vielä Jyräpäässä, jossa sieläkin oli muistojuhla menossa. Saatoimme todeta näkemästämmä, että eri sukujen juuret ovat syvästi Karjalan kannaksella.

KAUKO HINKKANEN

Pastori Mirja Tenkanen valittiin Vammalan avainhenkilöksi

Vammalan seurakunnan ainoa naispappi pastori Mirja Tenkanen valittiin suurella äänen enemmistöllä Vammalan tämän vuoden avainhenkilöksi. Äänestyksessä annettiin runsaat 600 ääntä ja niistä yli kolmanneksen sai Mirja Tenkanen. Nyt suoritettu valinta oli jo Vammassa 13. Ainoastaan kerran aikaisemmin v. 2001 valinta kohdistui myöskin naiseen kun emäntä Armi Hohko sai tittelin vuodeksi haltuunsa. Edellinen avainhenkilö oli kansanedustaja Arto Salonen.

Hyvä puhuja, helposti lähestyttävä, pyyteetön, sympiä sekä tasa-arvon edistäjä. Siinä valintakriteerejä Mirjan kohdalla. Mirja työskentelee toiminta-alueella, jossa evankelinen herätyksellinen on suuresti vallalla ja sen myötä myöskin naispappeuden vastustus on voimakkaampaa. Vammalan seurakunnassa työskentelevistä papeista kaksi miespappia ei esim. suostu samaan kirkolliseen toimintukseen Mirja Tenkanen kanssa. Mirja ilmoittaa kuitenkin kunnioitavansa heidänkin vakauksiaan. Mirja on toiminut

Vuoden 2004 Vammalan avainhenkilö Mirja Tenkanen.

Vammalassa lähes 30-vuotaa.

Pastori Mirja Tenkanen on mm. Vpl. Pyhäjärvi-Säätiön hallituksessa toiminut useita

vuosia ja on tällä hetkellä hallituksen varapuheenjohtaja ja Vpl. Pyhäjärvi-lehden toimituskunnan jäsen.

REINO ÄIKIÄ

Aili Vuoriston auto 32 vuotta

Harjavaltaalainen Aili Vuoristo osti uuden vihreän Volkswagen auton Auto Kanakalta Harjavallassa 11. 7. 1972.

Auto on ollut siitä asti päivittäin ahkerassa käytössä ja autosta on tullut omistajalleen uskollinen palvelija. Ajomatkoja on tehty jopa Helsinkiinkin asti, jossa Raimo poika perheineen aikoinaan asui. Vpl. Pyhäjärvi juhliillakin Aili on ollut autollaan

jokavuotinen kävijä. Vaikka vuosikymmeniä on kertynyt molemmille kunnioitettava määrä Ailin ajokortti uusittiin viideksi vuodeksi ja auto läpäisi taas katsastuksen kiitos maininnalla. Autoulo on suonut perheelle riippumattomuutta ja vapauden tunteita sekä paljon iloa elämään vuosien aikana. Aili on iloisia Pyhäjärven Vernitsan tyttöjä ja haluaa tervehtiä lehtemme lukijoita. Samalla

hän haluaa antaa kaikille pienen vihjeen: Ajamalla autoa päivittäin ajatoita ja liikennevalmiudet eivät pääse unohtumaan. Harjavalan liikenteessä Aili ja "volkki" on tuttu näky. Nauraan Aili heilauttaa kättään ja kaasuttaa uuden liikenneympyrän suuntaan. Paljon turvallisilla kilometreillä liikenteessä jokaiselle.

YRJÖ S.

Aili Vuoristo ja "volkki" Harjavallassa heinäkuussa 2004. Kuva: Yrjö S. Kaasalainen.

Kukkojen sukumatka Karjalaan 11.–14. 6. 2004

Olin jo muutaman vuoden haaveillut pääsystä Karjalaan katselemaan mummini Meeri Murto-kankaan koti-seutuja. Kun tilaisuus sitten tuli, ja sukumatkaa ruvettiin järjestämään, lähdin mielelläni mukaan. Perjantaiamuna kello herätti varhain ja matka kohti "tuntematonta" alkoi. Muutamia vuosia sitten kävin Viipurissa, joten Venäjän oloista olin hieman selvillä. Matkaan lähtijöistä, joita oli yhteensä 65, tunsin itseni lisäksi vain 8 henkeä. Siksiipä suuria odotuksia ei reissusta etukäteen ollut, vaan mieli oli avoin ja vastaanottavainen.

Matkaan lähti kaksi linja-autoa, jotka keräilivät ihmiset kyytiin kulkiin rajalle hieman eri reittejä. Ennen rajaa pysähdyttiin ja vaihdettiin ihmisiä autosta toiseen majapaikkojen mukaisesti. Tullista päästiin Venäjän puolelle suhteellisen nopeasti. Vain yksi jumiutunut leimasin hieman hidasti tarkastusta, mutta sekin onneksi saatiin kuntoon ja loput reissulaisista tulin läpi. Suuntasimme Viipurin kautta kohti Käkisalmea, jossa oli meidän majapaikkamme. Linja-auton ikkunoista viihdeltäviä historiallisia tutut paikat. Niiden näkeminen toi mieleen monia Karjalasta kertovia tarinoita sekä lauluja ja sai nuorenkkin ihmisen mielen hieman haikkeiksi.

Muutamien pikaisten pysähdysten jälkeen automme saapui Käkisalmeen, jossa ruoka oli valmiina odottamassa. Ruokailuamme jaettiin huooneet hotelli Korlesta, jonka jälkeen oli ilta aikaa tutustua Käkisalmen kaupunkiin. Kävelimme pitkin Käkisalmen katuja ja kum-

mastelimme kesken jääneitä tai muuten vain huonokuntoisia rakennuksia sekä kaupungin hiljaisuutta. Pian kuitenkin alkoi pitkä matkapaivä väsyttää ja sängyt huoneissamme vetivät puoleensa.

Kaupungin hiljaisuus oli vaihtunut hotellimme alakerrassa sijaitsevan diskon musiikkiin. Niinpä vietimme yömmen toiset nukkuen ja toiset alakerrasta kantautunutta bassojen jytää ihmetellen. Olipahan aamupalalla jotain keskusteltavaa myös ennestään vieraiden ihmisten kanssa: vertailua siitä, kenen huoneessa vain hieman jympsytti ja kenellä sängykin lähes pomppivat.

Aamupalan nautittuamme nousimme jälleen bussiin ja suuntasimme kohti kotikyliä. Lapsina monesti mielellämme kuuntelimme mummin muisteluja Karjalasta, evakkomatkatista ja sota-aikasta. Tapahtumapaikalla kertomukset tuntuivat paljon läheisemmiltä. Kuvittelin mitä se elämä silloin oli, olthan mummini vain muutama vuokkonen lähessään. Ajomatkojen aikana Äikiän Reino sekä kuskimme Ossi Niinimäki kertoivat elämästä Karjalassa ja monien eri paikkojen tapahtumista, joissa kaikissa emme ehtineet pysähtyä.

Väki väheni bussista tutkaillemaan omia kotipaikkoja, mutta meidän matkamme jatkui kaikkein kuumimmaksi: Rantakylään. Paikkaan, jossa mummini on asunut lapsuutensa ja nuoruutensa. Pihapiiristä löytyi vielä muutama vanha omenapu. Talo on purettu ja uusi rakennettu hieman

Hikka ja Lotta Kämäräinen Konevitsan luostarisaarella.

eri paikkaan. Paikalliset kesämökkiläiset antoivat meidän auliisti kulkea maillaan. Peltojen paikalle oli kasvunna tiheää metsää, onhan Karjalan luovuttamisesta jo 60 vuotta aikaa. Tuntui has-sulta tallustella samassa pihapiirissä, jossa mummini sisarusensa kanssa on lapsuutensa leikit leikkinyt. Tu-tustuimme myös mummin mummolaan, jossa vanha talokin on edelleen pystyssä ja

kesämökkikäytössä. Tulkimme avustuksella pääsimme jopa talon sisälle, josta osa oli säilynyt ihan alkupe-räisenä.

Tiituan sahalla oli kohtaa-mispaikka. Siellä molempien bussien väki sai nauttia kus-kien keittämää kahvia pullan-kerä. Lauloimme karjalais-ten laulun ja sitten olikin aika lähteä majapaikkoihin päivälliselle. Illalla Musakasa-majoittunut porukka tuli

luoksemme Käkisalmeen, jossa teimme kaupunkier-voajeluun linja-autolla ja istuimme iltaa hotellimme ti-loissa.

Sunnuntaiamuna ko-koonnuimme Pyhäjärven sankarihauдалle. Sankariva-najien muistoa kunnioittaen laskettiin muistomerkille kukkalaite, jonka jälkeen hil-jennyimme pienen har-taushetken. Hautausmaan alueella on aikoinaan sijain-nut Pyhäjärven kirkko, jossa samat isänmaa-aiheet vir-ret ovat varmasti ennenkin kaikuineet. Viereisellä lahjoi-tusmaatalonpoikien muisto-merkillä vietimme suku-seuran 40-vuotuis juhla-koituksen, jonka jälkeen mat-kamme jatkui kohti Sortan-lahtea ja Konevitsaa. Musakan Antin opastuksella kier-simme pienen osan saaresta ja saimme kuulla luostarin vaiheista, aina perustami-sesta nykypäivään.

Käkisalnessa nautitun päivällisen jälkeen lähdim-me vuorostamme iltaa viet-tämään Musakan lomaranta-n Pyhäjärven rannalle, jossa saivat olivat lämpimän-ä meitä odottamassa. Soun-onisen ja uimisen virkistä-minä kerännyt pihamaalle arpaajiisiin. Arpaaji-sien jälkeen suurin osa poru-kasta innostui majapaikko-jen välisestä tiukasta mök-kytelistä. Osalle oli kuiten-kin tärkeämpää seurata jal-kapallon EM-kisojen jännit-tävää peliä Ranska - Englan-ti. Jalkapallo jäi harmillisesti kesken, mutta mölky saa-tiin ratkaistua ja oli aika läh-teä takaisin Käkisalmeen.

Niin valkeni reissun vii-meinen aamu. Aamupalan jäl-keen nousimme bussiin ja kotimatka alkoi. Yhden ho-

telliin unohtuneen takin vuoksi palasimme yksimiel-esti vielä kerran Käkisalmen keskusta- ja otimme uuden läh-dön. Matkalla Viipuriin pysähdyimme Äyräpäässä, jossa vietimme erittäin mie-leelpainuuden hetken. Käve-limme pitkin juoksuhautoja, katselimme kirkon raunioita ja pysähdyimme Vuoksen rannalla, jossa Äikiän Reino ja Lelikaisen Aimo kertoivat Äyräpäässä käydyistä kovista taisteluista.

Jälleen kuskimme keittivät kahvit ja paikallisten kaup-pa-autojen kanssa suorit-tujen ostosten jälkeen jat-koimme matkaa Viipuriin. Sateisella Viipurin torilla tuhlasimme viimeiset ruplat. Tullimuodollisuudet Venä-jän puolella menivät todella nopeasti, mutta Suomen tuli-päätti hieman tarkastella meidän autollista. Lopullis-ti tavaroitten läpivalai-suun joutui vain muutamia, mutta laittomuuksia ei löyty-nyt ja viimeinen yhteinen pysähdys Suomen puolella oli edessä. Synnön jäl-keen vaihdettiin taas autoja ja hei-tettiin jäähyväiset toiseen suuntaan lähtevien kanssa.

Matka oli erittäin onnistu-nut kaikin puolin. Lepposan matkustuksen lomassa tu-joutui moniin uusiin ihmisiin ja Karjala, tai ainakin osa siitä tuli entistä tutummaksi. Hei-ti tiistaina suuntasin kir-jasto lainaamaan kirjoja Äyräpään taisteluista, sekä muista Karjalan vaiheista. Myös sukukirja sai uutta arvoa ja siihen tulee vielä mon-ta kertaa taruttua. Paljon kiitoskia kaikille matkailais-ille, järjestäjille ja kuskille mahtavasta matkasta!

LOTTA KÄMÄRÄINEN

Kuolleita

Työne Halonen o.s. Kaasalainen syntynyt Pyhäjärven Pöhlössä 20. 10. 1914. Kuollut Vammalassa 29. 3. 2004.

Merkkipäiviä

75 v. onnitteltu veljelleni **Leo Väyrykselle**.

Toivotan paljon vuosia, terveyttä ja mielen rauhaa. Elämme kaunista kesää, siunausta sinulle.

SISKOSI IIRIS

Pentti Hännikäinen Pyhäjärvi Vpl. viettä 80-vuotispäivää kesämökkillään Karjalohjalla 7. 8. 2004.

Timanttihäät

60-vuotishääpäiväänsä viettävät 28. 7. 2004 **Else** os. Lappalainen ja **Aulis Virtanen**. Juhlinta Porissa perhepiirissä.

Kultahäät

Sukulaiset, ystävät ja tuttavat. Siitä on 28. 8. 50 vuotta kun sanoimme toisillemme tahdon. Kutsummekin teidät kaikki viettämään kanssamme kultahääpäiviä 28. 8. kello 13.00 Hirven suulille Huitisten Sutilaan. Ilmoitathan tulostasi 21. 8. mennessä p. (02)569 910. Tervetuloa. Eili ja **Veikko Marjamäki**.

Hellin Matikka, Konnitsan tyttö, täytti 90 vuotta

Vanhan kalenterin juhannusaattona 24. kesäkuuta 90 vuotta sitten syntyi Konnitsassa Aapro ja Maria Kaasalaiselle kaikkiaan nelilapsiseksi kasvaneeseen kotirakseen potra tyttö, **Hellin**, jolle vanhemmat sanoivat: ei hitsi sinne oppikouluun toimita mennä, ne on herroja varten... Voi miten tuttua vielä lähes 28 vuotta myöhemmin syntyneelle Hellinin serkun Marian ja Aatun tyttärelle, jolle samat sanat saatiin 1950-luvulla. Hellinille avautuivat kuitenkin Räisälän kansanopiston ovet ja nuoresta pitäen käsistään erittäin taitavana ompelijana tunnettu karjalalaisnainen itse oli tukemassa yksinhuoltajana rekeä vettäään myöhemmin kahden lapsensa koulutautumista omia polkujaan aikuisopiskelijoina kulkien.

Konnitsan tyttö avioitui Räisälän pojan Onni Matikan kanssa v. 1935 ja Räisälästä tuli Hellinille Pyhäjärven lisäksi toinen tärkeä kotipitäjä, jonka juhlilla hän lähes vuosittain vieläkin jaksaa käydä. Hellin ei palannut enää jouluaan 1939 jälkeen Karjalaan vaan kiersi miehensä mukana Suomea useat paikkakunnat, Onni kun toimi ensi kansanhuollon tarkastajana ja sittemmin johtajana. Kymmenen vuotta aviossa oltaan pari päätyi eroon ja yksinhuoltajana ensin räisäläläisten lähelle Kokemäelle muutettiin Hellin päätti ryhtyä

Hellin Matikka ruusukimppuineen valokuvattiin pari vuotta sitten eikä ole tästä juurikaan muuttunut.

hankkimaan Karjalasta evakoon tulleille vanhemmilleen tilaa Hämeenkyrön Haukijärveltä. Hellinin v. 1912 syntynyt sisar Hilda oli

menehtynyt keuhkotautiin 27-vuotiaana ja veljet kaatuivat molemmat sodissa. Hämeenkyrössä Hellin hoiti perheensä, viljeli vanhem-

piensa kanssa maata ja kasvatti karjaa kunnes perheen mukana Karjalasta vielä tulleen iäkäänsä isänsä äidin ja vanhempiensa kuoltua muutti ensin muutamiksi vuosiksi Tampereelle. Hän asetti 1967 asumaan Helsinkiin Stenbäckin kadun varrelle kotiin, jossa hän edelleen ellee.

Suurimpia elämän iloja nykyisin on tavata lapsensa, lapsenlapsensa ja näiden lapset kertoo Hellin. Merkki-päivänsä tienoilla hän tapasi näitä, kun matkusti juhannukseksi junalla Ouluun tytärtensä Sonjan (Nikkilä) tytärtäntyttären rippijuhlille, jonne sukua kokoontui. Hellinin poika Pekka asuu perheineen Helsingissä ja hänestä ja lastenlapsistaan Hellin on saanut tuen ja turvan silloin kun on apua tarvinnut. Nyt ympärivuorokautaisena taustatukena on ollut jonkin aikaa turvapu-helin, joka hälyttää terveyskeskukseen.

Aivan viime aikoihin asti hän on elänyt kodissaan ilman ulkopuolista apua, mutta viimeaikaisen sairastelun jälkeen kaupunki on järjestänyt hänen luonaan kolmesti viikossa käyvän kotiavustajan. - Onha se mukava käyvä häne kanssa kaupassa ja asioit, sanoo Hellin, joka itse laittaa edelleen itselleen ateriat ja käsitöitä hän ahertaa edelleenkin, näkö kun on kohtuullisen hyvänä säilynyt... Tänä vuonna Kiikassa jär-

jestelyille Pyhäjärvi-juhlillekin Hellin olisi juhlien liki jokavuotisenä kävijänä halunnut lähteä, mutta juuri sinä viikonloppuna hän sai kaukaisia lapsenlapsensa sukulaisia vierakseen Intiasta asti. Eikäähä niitä vieraita piä karkuu lähteä, vakuuttaa sydämellisyydestään ja vieraanvaraisuudestaan tunnettu Hellin. Väreikästä muistelemissa lapsuusvuosista ja väliin Konnitsan nuorisoseuran juhlista, väliin räisäläläisistä kyläpaikoista Hellinin juttuvarastossa olisi riittänyt moneksi päiväksi.

Varsinaista syntymäpäivä-vaastanoittoa ei Hellinillä ollut, mutta hyvin mielellään hän kutsui luokseen käymään kun vein puolivälissä heinäkuuta hänelle Pyhäjärvi-yhdistyksen tervehdyksen ja jututelimme tämän lehden palstoille tehtävää kirjoitusta varten. Suuri joukko vanhoja ystäviä ja sukulaisia yhtyy onnittelevien joukkoon tämänkin lehden luki-joista toivoen henkisesti edelleen hyvin virkeälle ja aika ketterästi kodissaan liikkuvalla, Konnitsan Kaasalaisten juhannustyttärelle Hellin Matikalle Jumalan siunausta, hyvää terveyttä ja antoisaa pitkää ikää!

KAARINA PÄRSSINEN,
JONKA ÄITI OLI KYSI
HELLININ HARVOJA
SERKKUJA

Valmistuneita

Valmistuneita:

- Rakennusinsinööriksi on valmistunut **Ville Karvonen** Tampereen ammattikorkeakoulusta.

- Parturikampaajaksi yolinjalta on valmistunut **Vammalan Ammattikoulusta Jenni Karvonen**.

Villen ja Jennin vanhem-

mat ovat Erja ja Timo Karvonen ja isovanhemmat Liisa ja Veikko Karvonen.

- Logistiikkainsinööriksi on valmistunut Turun ammattikorkeakoulusta **Lauri Silta**. Vanhemmat Merja ja Jaakko Silta ja mummu Raija Tuomisto.

- 29. 5. 2004 valmistui ylioppilaaksi **Marjo-Riitta Matikainen**. Marjon vanhemmat ovat Osma ja Raija Matikainen. Sukujuret ovat Karjalasta Pyhäjärven Noitermaasta, josta Marjon isoisin on kotoinen ja isöisän vanhemmat ovat asuneet Pyhäjärvellä jo monen sukupolven ajan.

- Ylioppilaaksi valmistui tänä keväänä Merikarvian lukiossa **Henrikki Tenkanen**. Isä on Hannu Tenkanen, Helvi ja Toivo Tenkanen poika.

80-vuotiaat

80 vuotta ovat täyttäneet Helvi Tenkanen 25. 5. 2004 ja Lauri Koljonen 22. 12. 2003. Kuvassa ylhäällä vas. Helvin

tyttäret Laina ja Mirja, Helvi ja Hannun vaimo Leena. Alh. vas. Lainan sulhanen Unto Poikkeus, Lauri ja Helvin

poika Hannu. Sydämelliset kiitokset kaikille muistamisesta. Helvi ja Lauri.

Kirvun Kopratt sukujuhlissa Hattulan Petäyksessä

Kirvun Koprien sukuseura vietti sukujuhlia Hattulan Petäyksessä 3.-4. 7. Juhlissa julkistettiin pitkään työn alla ollut sukukirja "Sotilaita ja talonpoikia Sukukirvan Sairala, Kirvun Kopratt". Kirjan on toimittanut ja koonnut **Harri Kekki**, syntäisin Pyhäjärven Konnitsasta, tekstiosaan tutkimuksen sotilaita ja talonpoijista on koonnut **Leena-Marja Hells-**

tröm os. Pessi, syntynyt Kaukolan Koverilassa. Sotilaita suvussa on ollut aina 1500-1700-lukujen knaapeista ja hakkapeliitoista 1900-luvun kenraaleihin. Sukukirja on kovakantinen, 537 sivuinen, jälkeläisiä 1500-luvun alkupuolella eläneellä Juh Kopralla on seitsemäsatoista polvessa runsas viisi tuhatta. Kaikkiaan henkilö tietoja kirjassa on yli

kahdeksan tuhatta. Pyhäjärveltä Juh Koprann jälkeläisiä ovat 26. 6. 1872 syntynyt Katri Sulanderin os. Kopa ja 29. 6. 1857 syntynyt Juh Sulanderin 327 jälkeläistä.

Kirja on tilattavissa sukuseuran kotisivuilta www.kirvunkoprat.net ja Harri Kekiltä p. 0500 639 852.

VPL. Pyhäjärvi

Vpl. Pyhäjärvi-juhlat Äetsässä 17.-18. 7.

Juontajat Tuja Kaasalainen ja Liisa Jokela.

Matti Ahvonen.

Marja-Liisa Juusela.

vätkä ole vain osa ruotsalaisia tai venäläisiä.

Tämän jälkeen iltamylei-
sö sai tutustua mitä tapah-
tuu kun kaikki murteen sa-
noja ei heti osata ymmärtää.
Siinä oli jopa seksiki satakun-
talaisten kauhuksi tarjolla
ihan keskellä kirkasta ilt-
päivää. Väillä laulettiin ja
väillä myöskin voimisteltiin
naapurina voimallisesti hala-
ten. Ramman Sulon miniat
Tiina Kaarina ja Liisa Kaari-
na esittivät hauskan laulu-
tuokion luoden tunnelma-
kuvia eri laulujen muodossa.
Oman tunnelmansa esitti
Sulo Rampa kukittaessaan
miniänsä.

Näin soittaen, laulaen ja
yhteistä hauskuutta pitäen
ilta jatkui. Juontajat Liisa Jo-
kela ja Tuja Kaasalainen
esittelivät vielä karjalaisen
luonteenaadun: iloisuus,
seuralaisuus, ja herkkyy-
s. Karjalainen on avomielisem-
pi, ystävällisempi, liikku-
vampi ja toimeliaampi mut-
ta myöskin puheliaampi.
Hän on tunteeellinen, mutta
tulee pian myös surulliseksi
ja pian taas on iloinen.

Ilta jatkui tanssin merkeis-
sä Aimo Latvan ja Topi Joke-
lan yhteyten tehtäissä.

REINO ÄIKIÄ

Iltamissa oli todella hauskaa

Monissa juhlissa mukana ol-
lut kiikolaisten ohjelma-
ryhmä avustajineen osasi to-
della tehtävänsä se voitiin
todeta Kiikan Seuratalon
täyteen ahtaantuneessa salis-
sa. **Matti ja Tapani Huhdan-
mäen** pukinsarven trööttö-
tyä, karjankarvahuudot ja

iloinen haastattelu puki-
sarven valmistuksesta sekä
poikien vaatetuksen esittely
saivat yleisön jo läm-
penemään.

Juontajien taholta esitel-
tiin yleisölle mimmoiset ne
olivat ne entisajan suomalai-
set iltamat. Iltamat ovat ol-

leet kiinteästi järjestötoimin-
nan syntyyn ja kehitykseen
liittyviä ilmiöitä. Jo 1800-lu-
vulta lähtien iltamien ohjel-
minen runko oli varsin selkeä.
Ohjelmassa puhe, runo, kuorol-
lalu, torvisoitto ja näytös-
kappale seurasivat toisiaan
vääjäämättä ja lopuksi ilt-
-

mävälle suotiin tunti tans-
sia. Nykyisin iltamissa on lä-
hes kokonaan luovuttu pu-
heen pidosta mutta kun nyt
ollaan pyhäjärveläisten juhlis-
sa tervehdyspuhe sallittiin,
joskin totuttu puhuja ja
kunnallispoliitikko **Matti
Ahvonen**kin sili illan juonta-
jilta selkeät ohjeet "älä puhu
sitten pitkään".

Ohjelmassa seurasi yhteis-
lauluna esitetty " Matalan
torpan balladi". Orkesterin
laulusolisti **Aimo Latva** esi-
teltiin hauskaasti ja lavalle
saateltiin **Marja-Liisa Juuse-
la** os. Pärssinen esittämään
lausuntaa oikein Kalavalan
mitalla. Juontajien toimesta
tuotiin esiin kuinka 1800-lu-
vun alussa saatiin tietää, että
Karjalassa osataan vielä van-
hoja runoja ei lauluja ja mo-
ni suomalaisuudesta innos-
tunut mies lähti keräämään
runoja talteen toisten mat-
katessa Pohjois-Karjalaan
toisten puolestaan Etelä-
Karjalaan. Yhteisenä haavee-
na oli saada koottua runoista
yhtenäisen teos. Ajatus kyp-
syi ja siihen tartutti Elias

Lönnrot. Elia Lönnrot kir-
joitti ja muovasi Kalevan
niistä aineksista, jotka karja-
laiset runonlaulajat hänelle
antoivat. Kun Kalevala v.
1835 ilmestyi, se sai suoma-
laiset ymmärtämään, että he
muodostavat kansan mui-
den kansojen joukossa, ei-

Iltamajuhlan yleisöä.

Tiina Kaarina ja Liisa Kaarina Rampa tunnelmoivat Iltamissa. Appiukko Sulo Rampa kukitti miniänsä.

” Arvoisat juhlamessun
osallistajat, Pyhäjärveltä
kotoisin olevat, läheisemme ja
muut läsnäolijat.

Kun sain pyynnön puhua
tässä tilaisuudessa, koin sen
tietenkin suurena kunniana
enkä hetkeäkään epäillyt vas-
tata myöntävästi. Se sai minut
kuitenkin miettimään omaa
karjalaisuuttani ja omaa suh-
dettani Pyhäjärvi-nimiseen pi-
täjään luovutetulla alueella.

Otin hyvin henkilökohtaisen
näkökulman aiheeseen. Koen
olevani sellaista ikäluokkaa,
jonka karjalaisuus ei ole enää
itsenänselvyys. Ikäpolveni on
elänyt ilman omaa konkreet-
tista kosketusta menetettiin
kotiisuuteen. Minussa on var-
masti hyvin paljon tyrvääli-
syyttä, ja nykyään kiikkalai-
suutta, asuttuani tällä seudulla
lähes koko ikäni. Toisaalta ai-
din perimä on tuonut muka-
naan myös pohjalaista viha-
detta.

Taidan olla melko tavallinen
nykysuomalainen, jonka tausta
ja vaiheet ovat moninaiset ja
vaikutteita otetaan monelta
suunnalta, myös ulkomailta ja
vieraista kulttuureista.

Silti uskallan sanoa, että voi-
makkain osa omaa identiteet-

tiäni, sitä mitä koen olevani ja
mille taustalle tunnen elämäni
rakentuvan, koostuu karjalai-
suudesta ja pyhäjärveläisyy-
destä.

Lapsuusajan sain elää taval-
laan suurperheessä, joka on
nykyisin ehkä harvinaisen. Si-
hen kuului sisarussten perheet
ja varsinkin isovanhemmat,
jotka olivat elävä side siihen
menetettyyn maailmaan, jo-
hon ei muuten ollut enää pää-
syä. Elävä karjalan murre, joka
jo seuraavassa polvessa oli lu-
kenemassa, jutut ja huomiot
menneestä ja taakse jätetyistä
olivat sellainen side omaan
historiaan, jonka merkityksen
huomaa vasta nyt myöhem-
min.

Usein käyn niin, että kun elä-
mänkokemusta karttuu alkaa
myös mennyt ja varsinkin
omaan taustaan liittyvä kiin-
nostaa. Näin on itsellenikin
käynyt. On mielenkiintoista
tutustua Kiikan ja Tyrvään seu-
dun historiaan, jotka ovat ym-
päristöinä tämänhetkelle elä-
mälleni.

Toisaalta tuntuu tärkeältä
tutustua siihen historiaan, jossa
oma tausta on. Jonka tuote
jopa voisi sanoa olevansa. Han-
kin mielelläni kirjallisuut-

Jukka Pusa.

ta karjalaisuudesta ja tutustun
siihen omana henkisenä taust-
tanani. Vahvoja, tunnetta
tänään olevia kokemuksia oli-
vat hetket lähisuvun kanssa
yhteisellä matkalla Pyhäkylä-
sä. Kotitalon keittiössä ja pih-
maalla sekä järven rannassa,
jossa monet sukupolvet omaa
sukua ovat eläneet.

Nykyaikana on paljon juu-
rettomuutta, koetaan irralli-
suutta niin lähiympäristön
kuin koko yhteiskunnankin
suhteen. Silloin tuntuu hyvältä

Lippukulkuessa Markku Pärssinen airueinaan Marja-Liisa ja Kaarina Pärssinen sekä Juha Tanninen, Marita Kempfi ja Sinikka Kononen. Kukkiin laskijat Mirja Tenkanen, Erkki Pärssinen, Helka Moisio ja Matti Ahvonen.

kun omalla kohdallaan voi to-
deta olevansa lenkki pitkässä
ketjussa. Ketjussa jonka voi ko-
kea omakseen ja olla siitä yl-
peä.

Tuoreimmat vaiheet sukum-
en historiassa tunnetaan, jo-
ten voin kertoa omalle pojalle-
ni mihin hän kuului. Siihen
ketjuun Pusa nimisiä ihmisiä,
josta Märten 1600-luvulla syn-
tymään on ensimmäinen ni-
meltä tunnettu. Ise olen kah-
deksia ja ensimmäinen muu-
alla syntynyt tuossa ketjussa.

Tunnen vastuuta siitä, että
myös poikani oppii tuntemaan
juurensa, se on edellytys sille
että voi löytää itsensä ja paik-
kansa maailmassa. Tänään
kunnioitamme sotiemme san-
kareita ja kaikkia Karjalaan jää-
neitä. Ne kukat jotka lasketaan
muistomerkeille kertovat siitä,
että emme unohta juuriamme,
sita sitä mitä olemme.

Meillä on kaikilla vastuu si-
tä, että perintemme jatkuvat,
kulttuurimme ja tapamme
siirtyvät myös osaksi nuoren

polven elämä. Ilman sitä he
eivät ehkä ole aivan kokonai-
sia.

Varsinkin vetoan niihin van-
hempiin pyhäjärveläisiin, joi-
lla on vielä omaa kokemusta ja
muistoja ajalta ennen sotia ja
myöskin siitä miten sieltä pää-
dyttiin nykyiseen eloon. Kerto-
kaa niistä kokemuksista meil-
le, jolla niitä ei ole, ja varsinkin
meidän lapsillemme."

Puhe sankarivainajille Kiikan
kirkossa 18. 7. 2004.

Vpl. Pyhäjärvi-juhlat Äetsässä 17.-18. 7.

”Viime viikoina on julkisuudessa – sanomalehdissä ja televisiossa – ollut paljonkin esillä kesä 1944, jolloin Suomi oli Neuvostoliiton suurhyökkäyksen kohteena. Moni Teistä muistaa tuon kesän, muistaa niin kauan kuin elää. Kesä 1944 oli kokemus, jota ei voi unohtaa.

Kesän 1944 pako Karjalasta muualle Suomeen oli valtava muuttolike, järjestyttävämpi kuin muuttolike sata vuotta sitten Suomesta Amerikkaan – tai joitakin vuosikymmeniä sitten Suomesta Ruotsiin. Täällä Kiikassa muutto tuntui, näkyi ja kuului poikkeuksellisen paljon. Vuoden 1944 lopulla Kiikassa asui nimitään noin 950 muualta Suomesta, etupäässä Karjalasta sotaa paennutta muuttajaa. Kun Kiikan väkiluku oli noin 4 000, oli siis joka neljäs kuntalainen lähtöisin alueelta, joka kesällä 1944 jäi sodan jälkeisiin. Tämä oli suhteellisesti enemmän kuin yhdessäkään toisessa Satakunnan kunnassa. – Kiikan asema oli lisäksi paikka, josta satojen ellei jopa tuhansien muidenkin karjalaisten Satakunta-aikeita alkoi.

Minäkin muistan kesän 1944, vaikka olin silloin vain viiden vuoden ikäinen. Kesällä 1944, täältä muutaman kilometrin päässä sijaitsevalla Keron mäellä, kahdessa Keron talossa, oli silloin enemmän karjalaisia kuin kerolaisia. Kotitalossani asui neuvosia, isovanhempiani luona kaasalaisia, pipisiä ja karhuja. Jo seuraavana vuonna kaikki nämä sodan kiroja paenneet saivat uuden kodin jostakin muualta, joten kovin syvästi ei tullut. Päälimmäiseksi muistoksi on jäänyt se, että lasten määrää Keron mäellä kaksinkertaistui, ja sehän oli oikein hauskaa.

Jos perinteinen Satakunnan maakunta on ollut hajoamassa niin vielä enemmän Karjala. Tiedämme, että Karjala on aikaisemminkin kuulunut samanaikaisesti kahteen valtakuntaan – Ruotsiin ja Venäjään. Ero nykyiseen on siinä, että kun Karjalaa aikaisemmin jaettiin valtioiden kesken, pysyivät karjalaiset pääosin paikallaan. Tänä perinteisen ydinkarjalan väestö asuu hajallaan eri puolilla Suomea, sitä paitsi Karjalassa syntyneistä nuorimmatkin

ovat jo täyttäneet 60 vuotta. Minun täytyy tunnustaa, etten tietänyt eilen Turusta lähtiesäni, onko Pirkanmaalla oma vaakunansa. Se tuskini voi saavuttaa sellaista asemaa kuin aikanaan Satakunnan karhu, Karjalan miekat tai Hämeen ilves, jotka ovat olleet maakunnan tunnuksia yli 400 vuoden ajan. Enkä ole vielä ollut sellaisessa

Reino Kero.

tilaisuudessa, jossa olisi laulettu Pirkanmaalaisten laulua. Pirkanmaalla täytyy laulaa lainalauluja. Täällä Tyrvään seudulla lauletaan satakuntaisten laulua. Ehkä jossakin Tampereen seudulla hämäläisten laulua.

Maakuntalaulu on niin vahvaa perinnettä, että siitä on haluttu ja halutaan edelleenkin pitää kiinni. Täällä Kiikassa lauletaan tulevaisuussakin satakuntaisten laulua – sen kuuluminen juhlien ohjelmaan on itsestään selvyyttä. Ja laulen, että Karjalasta muualle Suomeen muuttanut väestö tekee edelleen lähes jokaisessa juhlatilaisuudessa kunnia vanhalle hienolle maakuntalaalulle, karjalaisten laululle. Ja tekee näin pitkälle tulevaisuuteen.

Totesin puheeni alussa, että juna toi Teistä monen – ehkä useimmat – aikanaan Kiikkaan. Nyt olemme tulleet aikaan, jolloin viimeinen matkustajajuna Kiikan asemalta on lähtenyt. Lähtenyt jo aikojen sitten. Paluuta entiseen ei ole, mutta elämä jatkuu. Kiikkaan tullaan ja Kiikasta läh-

detään, mutta toisin kuin aikaisemmin. Paluuta vanhoihin maakuntaperinteisiin ei ole, mutta karjalaisen ja satakuntaisten perinteen vaaliminen on mahdollista, toivottavaa ja arvokasta. Karjalaisten laulu ja satakuntaisten laulu voivat olla juhlapäivien tunnuksia jopa enemmän kuin vuosikymmenien ajan. Mutta on muistettava, että Länsi-Suomen karjalaisuuden tulevaisuus on niiden sukupolvien varassa, joiden juuret ovat Karjalassa paljon heiveröisemmin kuin Teidän. Ja satakuntaisten osalta tuleva vastuu kuuluu sellaisille sukupolville, joille maakuntalaulun kotiliesi, aaura ja kyntämäinen ovat täysin vieraita asioita.

Lopuksi haluan kiittää Teitä tämän hienon tilaisuuden järjestämisestä. Ja miksipä en – täällä Kiikassa syntyneenä – vois kiittää Teitä myös siitä arvokkaasta panoksesta, jonka Te olette työllänne ja harastamisellenne antaneet tähän satakuntaiseen ympäristöön, jossa vieläkin maakuntalaulun keskeisimmän sanoman mukaan ”Satakunnan kansa, tyyntä kyntää aurallansa, maata isien”.

Tulo Tyrvään seudulle – siirtolaisena, evakkona, pakolaisena – ei taastu ollut helppoa, vaikka ei varmaankaan vaikeampaa kuin tulo muualle Suomeen. Täällä vanhastaan asuneilla oli omat lähtökohtansa. Oli taloja, joissa isänmaallisuus oli ylitse kaiken muun ja valmiutta jakaa niukkuutta muuttajien kanssa. Oli hyväntahtoisia ihmisiä, jotka yrittivät auttaa kotinsa menettäneitä parhaansa mukaan. Minun kotini kuului – luulen niin – niihin, jotka halusivat auttaa. Se oli luonnollista, sillä kaikki setäni, enoni, tätini olivat kuuluneet Suojeluskuntajärjestöön tai Lotta Svärd -järjestöön. Mutta tällaisissa oli varmasti myös niitä, joiden mielestä auttaminen oli paikallaan, kunhan oma talo ei joutunut sitä tekemään. Kaikkia yhdisti kuitenkin idän uhka, pelottava neuvostoarmeija. – Kaiken kaikkiaan puolen miljoonan karjalaisen uudelleen asuttaminen oli neljän miljoonan asukkaan Suomalle mahtavan hieno suoritus.”

Lyhennelmä prof. Reino Keron juhlapuheesta 18. 7.

Musikkiryhtye Kantooloro esiintyi päiväjuhlissa. Vasemmalta Johanna Syren, Pekka Huju, Jaakko Syren, Annmari Syren ja Susanna Syren.

Päiväjuhlan yleisöä: vas. kunnanjohtaja Eero Mäki-Tanila perheineen, Ritva ja Yrjö S. Kaasalainen, Erkki Pärssinen ja juhlapuhuja Reino Kero puolisoineen.

Pyhäjärvi juhlien lipunmyyjät päiväjuhlissa: vas. Aulikki Salmia, Eeva Kemppi, Atte Keinonen, Kirsti Ollila ja Outi Juusela. Takana juhlien taloudenhoitaja Orjo Pärssinen.

Tervetuloa Ikaalisiin. Antero Pärssinen ensi kesän juhlien suunnittelussa Raija Holman, Ikaalisten Karjalaisten puheenjohtaja Pentti Inkisen ja juhlaioimikunnan puheenjohtaja Lea Jokisen kanssa.

Juhlissa jakoivat Reino Äikiä ja Mirja Tenkanen Perinnerahastosta ja Arvo Kukon rahastosta stipendejä. Stipendejä saivat vas. Päivikki Kiuru, Riikka Heikkonen, Elna Kaasalainen ja Eeva Kemppi, jotka olivat henkilökohtaisesti paikalla. Lisäksi stipendejä saivat Jaakko Pulkka, Aleksii Hirvonen ja Juhani Moiso, jotka työkiireiden johdosta eivät päässeet paikalle.

Eino Lehtonen – sitkeä Laatokan puolustaja

Kapteeni evp Eino Lehtonen on saanut viettää osan miehuitensa parhaista vuosista puolustusvoimien erilaisissa tehtävissä Laatokalla viestitehtävissä ensin Konevitsassa ja sitten Laatokan pohjoisrannalla Pitkärannassa ja Vitelessä.

Pirteällä heinäkuussa 92 vuotta täyttävällä veteraanilla on mieluisat muistot nimenomaan Konevitsan palvelusajoista. Vaikka ikää on jo harvinaisen runsaasti Lehtonen siirtyi ketterästi huoneesta toiseen apupyörän avulla. Hän on asunut viime vuodet yksin Forssan keskustassa sijaitsevassa kauniissa kerrostaloasunnossaan. Vaimo Alma kuoli 12-vuotta sitten. Perheessä oli aikanaan kolme lasta, joista poika kuoli jo 11-vuotiaana. Nuorin tytär Konevitsassa syntynyt kuoli vuosi sitten. Toinen tytär perheineen ja ja edesmenneen Sinikan ja vieremälleivat usein pappaa katsomassa.

Juuri tänään Eino Lehtonen oli käynyt kaupungilla hautausmaalla ja kaupoissa. Silti väsymyksestä ei näy merkkiäkään, kun Eino raottaa muistiloiteroitaan vanhoilla asioilla.

Molotohvi mukana keskusteluissa

Vieraan silmää tarttuu kookkaaseen täytettyyn viirpölliin. -Se on Molotohvi naurahtaa Eino. Syksyllä 1939 juuri ennen talvisodan syttymistä olimme tykkiharjoituksissa Järisevässä. Oli kova sumu ja näkyvyys aivan olematon. Äkkiä tykin tähtäimessä ollut tykkimies hätkähti ja hieraisee silmiään. Pölli oli istahtanut sillelle tykin putkelle. Lehtonen otti pistoolinsa ja päätti ampu linnun. Ensimmäinen laukaus meni ohihite mutta laukauksesta lamaantunut lensi vieraan suun oksalle ja nyt ei Eino erehtynyt vaan pudotti linnun. Pölli täytettiin ja siitä tuli hetkessä porukan

Kapteeni evp Eino Lehtonen.

maskotti. Kun Konevitsa jouduttiin jättämään ja Lehtonen joukkue siirtyi Kerimälle pojat ottivat linnun mukaan. Lehtonen oli kolme kuukautta RUK:ssa ja arveli "Molotohvin" sinä aikana kadonneen. Mutta mitä vielä siellä se oli seinään naulautna päällikölä odottamassa. Niinpä se on uskollisesti kulkenut kaikissa Lehtosen jatkosodan ja rauhan ajan ko-

Laatokan pölli.

mentopaikeissa ja on viime vuodet ollut arvoisellaan paikalla Forssan asunnossa.

Konevitsassa 1931–1939

Eino Lehtonen palveli Konevitsassa RT-3 viestialupseerina vuodesta 1931 ja oli siellä myöskin talvisodan aikana. Rauhan aikana toimi kantahenkilökunnan keskuudessa oma metsästysseura. Eräänä vuonna saareen jänsiin tarttui jänisloinen joka tuhosi lähes koko jäniskannan. Oravia saarella oli suhteellisen vähän muisteli Lehtonen. Oravakantaa päätettiin lisätä ja Vernitsan kylästä mantereelta puolelta ostettiin 15-20 kpl eläviä oravia. Eversti Rikama halusi kerran lähteä lintuja ampumaan. Lehtonen komennettiin hänelle avuksi ja oppaaksi. Rikama otti ainoastaan kaksi patruunaa mukaansa. Niistä toisella hän ampui ensimmäisenä vastaan tulleen tavin ja toisella hieman kookkaamman sorsan. Lähetinsä kanssa Rikama halusi myöskin kalastaa. Verkot laskettiin mutta kokeimisella ei pidetty mitään kii-

rettä. Niinpä paikallinen kalasta tuli kertomaan, että nyt olisi korkea aika nostaa verkot ylös sillä lokit kiertelivät innokkaasti kalojen perään. Verkoista saatiinkin muutamia kuhia.

Jäät liikkeellä.

Kerran Lehtonen ja eräs upseeri ja muutamia sotamiehiä oli tulossa Sortanlahdesta Konevitsaan. Konevitsan puoleinen ranta oli pitkälti sellälle jään peitossa. Matti Rampa kuljetti moottorillaan miehet kiinteään jäsen ruunaan palaten takaisin. Miehet eivät ehtineet kuitenkaan lähellekään rantaa kun huomasivat kiinteäksi luullun jäälaudan läheteen ajelehtimaan kovassa tuulessa. Eino Rampa katsoi taakseen ja huomasi tilanteen ja palasi takaisin pelastamaan miehet.

Laatokan jäätilanne oli monesti hyvin oikullinen. Kerran talvella 1938 helmimaaliskuussa oli jäätie viikkattu Sortanlahteen. Tarkoituksena oli harjoituksissa kulkea ko. tietä pitkin. Päivystävä upseeri tuli ilmoitta-

maan eversti Rikamalle, että jätite liikkuu. Kun asia mentiin joukolla tutkimaan todettiin merkityn tien kulkevan jo hyvää vauhtia Hiekanienemien ohihite.

Yhteiseloa mantereen sukkaiden kanssa

Lehtonen oli muutamien viestimiesten kanssa komennettu ennen talvisotaa viestiyhteyksiä parantamaan Sortanlahteen. Joukko majaili Virolaisen ja Pitkäsen taloissa. Valtio maksoi taloihin korvauksen ruuasta ja majapaikasta. Eino Lehtonen muistaa kuinka Janne Pitkäsen talossa pieni pellaupäinen poika lauloi kirkaalla äänellä heille "hommami hei". Syksyllä 1939 oli sotaharjoitukset. Lehtoselle tuli ilmoitus, että viestiyhteyksiin on tullut katkos ja yhteys ei toimi. Vikapartio tapiesi Laatokan rannassa sotamiehen kaivamassa poteroitukselle. Kovasti on juuri tässä kohtaa totesi mies ja veti parhaillaan lapiolla kirvellä katkaisemaan kaapeleita juurakkona ylös. Asia saatiin ammattimiesten toimesta nopeasti korjattua.

Sota aikaa

Loka-marraskuussa 1939 Lehtonen sai vastaanottaa puhelinsanoman, jonka mukaisesti hänen piti kello 18.00 ilmoittaa Sortanlahdessa ja vastaanottaa jatkoohjeet suljetusta kirjeestä. Ohjeen mukaan hänen piti ottaa hinaaja miehistöineen käyttöönsä ja lähteä partioimaan Laatokan merirajaa sammutettuihin lyhyihin tähtäjäseurassa silmät tarkkana niin eteen kuin sivuille. Ilmoituksen mukaan suomalaisia aluksia ei ollut lähistöllä. Siirryttäessä kauemaksi merelle hinaajan edessä pyyhkäili jokin alus kovan vauhtia itään päin. Hetken kuluttua saavutetaan alua mutta onneksi ei hinaajasta avata tulta. Martti Kukko Heinäsinästä silmät pyyhkäisi Kalastaja-aluskelaan. Martti oli saanut oman alvonta-alueensa aivan muualle mutta ei malttanut pysyä siellä vaan lähti tarkastelemaan aluetta hieman laajemmaltakin. Onneksi ei hinaajasta avattu tulta.

Talvisodan jälkeen upseerikouluun

Talvisodan jälkeen Lehtonen komennettiin reserviupseerikouluun. Nuorena värikin hänet mainittiin kommenta Suursaaressa mutta omasta toivomuksesta hän pääsi kuitenkin Pohjois-Laatokalle, jossa jatkosodan aika kuluihin. Sodan päätyttyä hän palveli Uudessa kaupungissa ja Hangossa. Eläkkeelle jäätyään hän oli 17-vuotia Forssassa väestön-suojelupäällikkönä.

Muutamia kertoja on Eino Lehtonen käynyt Konevitsan luostarisaarella verestämässä vanhoja muistoja. Eino Lehtonen haluaa tervehtiä kaikkia entisiä varusmiehiä ja Vpl. Pyhäjärvi-lehden lukijoita.

REINO ÄIKIÄ

RT-3 sodanaikaista upseeristoa.

Laulajaiset kokoontuivat Äetsässä

Viime vuoden Pyhäjärvi-juhliissa Hämeenkyrössä kokoontui Lauri ja Vappu Laulajaisen suku ensimmäisen kerran yhteiseen kokoukseen. Vaikka sukuseura toimitettiin epävirallisella pohjalta määrätty pelisääntö sukuseuran suhteen ovat jo löytyneet. Nyt kokoonnuttiin lauantaina 17.7. Ala-Hannulan tilalla hyvisä ajoin ennen muuden juhallisuksien alkua.

Edellisen vuoden yli 60 henkilön osanottajamäärään ei aivan päästy erään sukuhaaran samanaikaiseksi sattuneen perhejuhlan takia. Mutta hyvän joukon yli 40 sukulaista Lauri Laulajaisen s. 1873 ja Vappu os. Virolainen s. 1873 lasten Matti Laulajaisen s. 1900, Toivo Laujaisen s. 1902, Aina Kiiskin s. 1904, Siviä Vesikon s. 1906, Lahja Jermorannan s. 1911, Arvo Laujajaisen s. 1914 ja Saima Kuisman s. 1917 jälkeläistä oli nykyin koolla. Reini

Kiiski Laitilasta ja Outi Laulajainen Lylystä ottivat vieraat pihamaalla vastaan ja jokainen sai rintapieleensä oman nimilappunsa. Näin oudoimmatkin sukulaiset tulivat tutuiksi keskenään.

Sukuluonaan jälkeen Kimmo Laulajainen, Kivennavalla syntynyt mutta Metsäpirtin Taipaleessa nuoruutensa asunut Savannon Sukutukijoiden piiriin kuuluva sukutukija kertoi havainnollisesti Laulajaisen suvusta ja nimenomaan sukuhaarasta. Maakirjojen perusteella voitiin todeta kuinka suku hallitsi 1894 Taipaleessa olevaa yli 50 ha:n tilaa, joka sittemmin jakaantui eri sukuhaarojen kesken. Pyhäjärvelä vaikuttaneet Laulajaiset muuttivat Lohijoen, Ylläpään ja Vernitsan kyltiin. Kimmo Laulajaisella oli kopioituna useita vanhoja karttoja vanhimmat 1700-luvulta. Myöskin eri sukuhaarojen sukutalut seinälle heijastet-

Laulajaisen sukukokouksen osanottajia.

tuna toivat sukulaisuussuhteet selkeästi esiin. Vampulassa nykyisin asuva Siviä Vesikon jälkeläinen Mikko Vesikko kertoi heidän sisarusiaan syntyneen kolmen eri vuosikymmenen ei aikana. Pitkää paremmaksi jo pystyty kehaiksi Mikko.

Vaikka alkun oli päätetty kokoontua vain joka toinen vuosi innostus kokoonnutseen oli sitä luokkaa, että myöskin Ikaalisten juhlissa ollaan yhdessä. Paikalla vierailut Vpl. Pyhäjärvi-Säätiön asiamies turvetti sukuseuralaisia terveti kirjoitus- ja tiedotuspuolella esiin Vpl. Pyhäjärvi-lehden Käyttömahdollisuuden. Myöskin Äikiä kehotti suvun nuoria nomaan säätiön yhteydessä olevia erilaisia opiskelurahoja.

REINO ÄIKIÄ

Arvokas lahjoitus Pyhäjärvi-Säätiölle

Häijäissä asuva käsityötaiteija Airi Kyyrä ja hänen puolisonsa Heikki Kyyrä lahjoittivat Pyhäjärvi-viihlien yhteydessä Vpl. Pyhäjärvi-Säätiölle arvokkaan käsin kirjailun rekriyriin. Rouva Kyyrä oli nuoruudessaan ollut opiskellessaan käsityöopistossa tarkoituksenaan valmistua käsityöopettajaksi, vakava sairaus kuitenkin katkaisi ammatin valmistautumisen. Kuulo meni molemmista korvista, mutta taito käsityöiden valmistamiseen säilyi. Hän on valmistanut kudonnaisia ja neulekäsityöitä runsaasti ja monet ovat

päässeet niitä ihailemaan. Useita töitään hän on lahjoittanut seuroille, yhdistyksille ja yksityisille.

Airi Kyyrä on kotoisin Sääksmäeltä, hänen äitinsä on syntynyt Kanneljärvellä ja hänen puolisonsa Heikki Kyyrä on kotoisin Pyhäjärven Tiitulalta. Nyt he viettävät eläkepäiviään Mouhijärven Häijäissä.

Kiitän nöyrästi saamastamme arvokkaasta lahjoituksesta johon antoivat oman tukensa lähisukulaiset Tuula ja Kullervo Matikainen Raumalta.

ERKKI PÄRSSINEN

Keskellä ryijyn lahjoittaja Airi Kyyrä (toinen oik.) vierellään miehensä Heikki. Kuvasa mukana myös Tuula ja Kullervo Matikainen.

Lahjoitusryijyn taidokasta käsityön jälkeä.

Evakkolapset kokoontuvat

Vuonna 2002 perustettu Evakkolapset ry järjestää kolmannet Valtakunnalliset Evakkolasten päivät Turun kristillisellä opistolla Turussa 27.-29.8.2004. Päivien suojelijana kulttuuriministeri Tanja Karpela.

Evakkolasten aktiivitoiminnassa on mukana pyhäjärveläisiä. Hallituksen sihteerinä on maisteri Teuvo Leinonen Helsingistä (Konnitsa). Tampereen alueen yhdyshenkilö psykiatrian osastonhoitaja Maija-Liisa Jokisalo Nokialta (Saapru).

Teuvo Leinonen on laatinut yhdistyksen kotisivut <http://personal.inet.fi/yyhdistys/evakkolapset/> Sähköpostiosoite: evakko-

lapset@pp.inet.fi

Tämän vuoden kolme päivää kestävä Evakkolasten Valtakunnalliset päivät Turussa sisältävät ammattiluennoitsijoiden ja vapaan keskustelun lisäksi työpäivätöskentelyä 8-10 hengen ryhmässä. Työpäija-aiheista on myös yleisluennot kaikille.

Majoitus: 1-2 hengen huoneissa, joissa oma suihku ja wc.

Kustannukset: Täysihoito koko ajalta 114 euroa, sisältää majoituksen, ruokailun, ohjelman, saunat ja uinnin.

Vain ruokailu ja ohjelmaan osallistuminen 52 euroa, pelkkä osallistumismaksu 10 euroa/päivä.

Maksu tilille: Turun krist. opiston säätiö, SAMPO 800019-505000

Ilmoittautumiset opistolle 13.8.2004 mennessä, puh. 02-4123612/Ollikainen tai 02-4123052/Rantala tai, hilkka.ollikainen@tk-opisto.fi tai jaana.rantala@tk-opisto.fi

Työpajat: Valitse alla olevista työpajatyöskentelyryhmistä sekä ensisijainen että kaksi toissijaista vaihtoehtoa. Kerro valintasi ilmoittautuessa.

1. Soitto ja laulu
2. Hiljaisuuden ritteiri
3. Tunnemuistojen kirjoittaminen

4. Tunnemuistoista runoja
5. Tunnemuistoista kuvia
6. Tunnemuistoista draamaa
7. Itkemisen taito
8. Unityöskentely
9. Keskusteluryhmä: mikä mieltä painaa
10. Toisen polven evakkolapset: tunnemuistojen perintö

Ryhmien maksimikoko on 8-10 henkilöä

Osoite:
Turun kristillinen opisto
Lustokatu 7, 20380 TURKU
WWW.tk-opisto.fi

TAPAHTUMAKALENTERI

■ Sakkola-juhlat Huittisissa 1. 8.

Tämänvuotiset Sakkolan pitäjänjuhlat ovat Huittisissa 1. 8. Juhlat alkavat juhlamessulla Huittisten kirkossa kello 10.00 Saarnan pitää rovasti Tenho Korhonen Hämeenkyröstä ja liturgina Huittisten kirkkoherra rovasti Simo Laitila. Välittömästi jumalanpalveluksen jälkeen kunniakyynnit sankarihaudoilla ja Karjalaan jääneiden vainajien muistomerkillä. Ruokailu on Kuninkaisten koulutuskeskuksen ruokalassa ja samassa talossa kello 14.00 Ryti- salissa alkaa päiväjuhla. Juhlapuheen pitää Teollisuuden Voiman varatoimitusjohtaja Ami Rastas Raumalta. Tilaisuudessa lisäksi kaupungin- ja seurakunnan tervehdykset, lausuntaa, musiikki- ja lauluesityksiä, tanhuja ym. Juhlatoimikunnan puheenjohtaja on Reino Äikiä ja juhlia koskevia tiedusteluja voi tehdä hänelle puh. (02) 566 213 tai matkapuhelin 040 769 5775.

■ Valokuvien ja tietojen keruu jatkuu.

Monet pelkäävät lähettää alkuperäisiä kuviaan. Hanketoimikunta vakuuttaa vielä, että kaikki kuvat palautetaan omistajilleen, kun ne on ensin tallennettu CD:lle. Lukuisia kirjeitä on jo tullut, mutta lisää kaivataan. Kun olet saanut aineistoa perheestä tai naapurista kasaan, niin ne voi postittaa Toivo Hinkkaselle, Koskiesentie 6, 38300 Kiikka. Tässä myös uusi sähköpostiosoite, jonne voi lähettää pelkkää teksti-tietoa: larjava@kopteri.net. Aktiivista keräysmieltä toivottaen ja lähetyksistä kiittäen Hanketoimikunta.

Lasten evakkomatkan muistot talteen!

Karjalan Liitto kokoaa muistojen lasten evakkomatkoista. Omat kokemukset, muistot ja tarinat evakkomatkan varrella tai koko evakkomatkan voi kirjoittaa pidemmäksi tai lyhyemmäksi kertomukseksi tai ehkäpä se on jo pöytälaatikossa valmiina. Keruu on osa lasten ja nuorten Karjala-teemavuotta ja myös 60 vuotta toisesta evakkoon lähdöstä -muistovuotta. Teksti voi kirjoittaa koneella tai käsin A4-arkille ja vain toiselle puolelle paperia. Vapaaseen ruunaan jätetään leveä (n. 4 cm) marginaali.

Tekstiin liitetään kirjoittajan tiedot; nimi, syntymäaika ja -paikka, osoite ja puhelin, ammatti sekä evakkomatkan reitti ja aika. Lähetettyjä kirjoituksia tullaan mahdollisesti myöhemmin julkaisemaan ja antamaan tutkijoiden käyttöön. Tekstejä voi lähettää Karjalan Liittoon 30.11.2004 saakka sähköpostitse: mervi.piippo-ne@karjalanliitto.fi tai postitse: Karjalan Liitto/Evakkomatkatu, Käpylänpolku 1, 00610 Helsinki.

Lisätietoja Karjalan Liitosta, (09)728 8170.

vpl. Pyhäjärvi

Tilauslomake uusille Vpl Pyhäjärvi-lehden tilaajille

(Tätä lomaketta voivat käyttää ainoastaan kokonaan uudet tilaajat.)

Tilauhinta 20 euroa/vuosi

Tilaajan nimi _____

Osoite _____

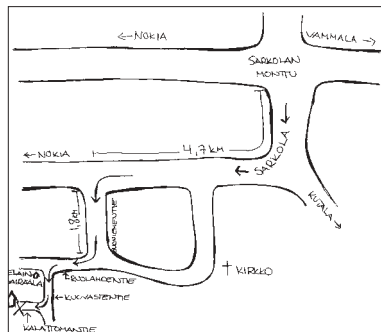
Laskutusosoite, jos se on eri kuin tilaajan osoite _____

Lomake lähetetään Vpl Pyhäjärvi-lehden taloudenhoitajalle Reino Äikiälle os. 32700 Huittinen.

Jälkilölylyt

Markku Pulakan matkaryhmän osallistajat sekä aikaisemmin Erkki Väyrysen ja edesmenneen Heikki Karttusen matkoille osallistuneet kutsutaan yhteiseen tilaisuuteen jälkilölylyt merkeissä. Tilaisuus pidetään Nokian Sarkolassa Kalatto-

mantie 29, Anita ja Jaakko Niukkasen tilalla sunnuntaina 5. 9. 2004 kello 13.00. Entiseen tapaan kokoonnutaan nyyttekistien merkeissä. Tuokaa mukanaan valokuvia ja ohjelmaa. Ajo-ohje haalla. Markku ja Lomalinja.

vpl. Pyhäjärvi

Lehtemme elokuun numero tehdään 19. 8. 2004. Tähän lehteen tarkoitettu aineisto on oltava toimituksessa 9. 8. 2004 mennessä.

vpl. Pyhäjärvi

Julkaisija:
Vpl. Pyhäjärvi-Säätiö

VPL.PYHÄJÄRVI-SÄÄTIÖ

Vastaava toimittaja
Erkki Pärssinen
38300 Kiikka
puh. (03) 513 5150

Salme Rintala
Korkeamäenkatu 26 A 26
37100 Nokia
puh. (03) 341 0551

Reino Äikiä
Nokkamäentie 256
32700 Huittinen
puh. (02) 566 213

Toimituksen osoite:
Reino Äikiä
32700 Huittinen
puh. (02) 566 213
matkapuh. 040 769 5775
fax (02) 566 218
e-mail: reino.aikia@esant.fi

Sivunvalmistus:
Oy Tyrvään Sanomat
Painopaikka:
Satakunnan Painotoue Oy,
Kokemäki